

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för:

Fodersoja och palmolja i foder och livsmedel

Soja och palmolja i foder	2
Mer hållbart producerad fodersoja	3
Mer hållbart producerad och segregerad fodersoja.....	6
Mer hållbart producerad palmolja i foder.....	9
Palmolja i livsmedel.....	12
Mer hållbart producerad palmolja i livsmedel.....	13
Mer hållbart producerad och segregerad palmolja i livsmedel.....	16

Soja och palmolja i foder

Kriterier för fodersoja finns i produktgrupperna:

- [Nötkött](#)
- [Griskött](#)
- [Lamm- och fårkött](#)
- [Kyckling och kalkon](#)
- [Ägg](#)
- [Mjök och mjökprodukter av komjölksråvara](#)

Kriterium för palmolja i foder finns i produktgrupperna:

- [Nötkött](#)
- [Griskött](#)
- [Lamm- och fårkött](#)
- [Mjök och mjökprodukter av komjölksråvara](#)

Mer hållbart producerad fodersoja

Baskrav | Teknisk specifikation | KravID: 11113:1 (UPPDATERAT)

Odling av soja är förknippat med stora risker på grund av en hög användning av bekämpningsmedel, jorderosion samt risk för markomvandling och avskogning i artrika skogs- och savannområden. Upphandlande organisationer kan ställa krav som ökar förutsättningarna för omställning till mer hållbar produktion av soja.

Kriterietext

Animaliska livsmedel ska komma från produktion där fodersojan¹, om det ingår i djurfodret, är producerad på ett sätt som minst omfattar följande:

- Implementerade rutiner som säkerställer att omvandling till odlingsmark inte orsakar avskogning eller skada på höga bevarandevärden¹. Utvärderingen av vad som utgör höga bevarandevärden kan göras i enlighet med High Conservation Value Approach², eller likvärdig utvärdering relevant för det geografiska området.
- Användning av växtskyddsmedel ska ske utifrån principerna för integrerat växtskydd (IPM³). Det innebär att förebygga växtskyddsproblem, bevaka skaderisken i odlingar/fält, behovsanpassa åtgärderna samt följa och utvärdera bekämpningsåtgärderna.

Det är tillräckligt att dokumentationen av fodersojsans spårbarhet kan visas genom en särskild leveranskedja (principen Identity Preserved eller Segregated) eller genom principerna för massbalans (principen Mass Balance), eller genom principerna för krediter (Credits/Book and Claim)

¹ Med fodersoja avses sojamjöl. Sojaolja, sojapresskakor omfattas inte.

²High Conservation Value Approach, <https://hcvnetwork.org>

³IPM (Integrated Pest Management)

Integrerat växtskydd, IPM, handlar om en hållbar användning av växtskyddsmedel. Genom att kombinera olika typer av åtgärder bekämpas ogräs, svampsjukdomar och skadeinsekter i odlingen. [Växtskyddsåtgärder i din odling - Jordbruksverket.se](https://jordbruksverket.se/tema/vaxtskyddsatgarder-i-din-odling)

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel;
 - RTRS (Round table on Sustainable Soy) principerna Identity Preserved, Segregated, Massbalance eller Credits/Book and Claim. Om principen för Credits/Book and Claim tillämpas kan ett intyg utfärdat från RTRS uppvisas där det framgår att motsvarande andel sojamjöl som använts i produktionen av animaliska livsmedel täcks av motsvarande mängd RTRS-krediter.
 - Pro Terra (Identity Preserved, Segregated)
 - Donau Soy/Europe Soy (Identity Preserved, Segregated)

- Dokumentation som visar att sojamjålet kommer från ett spårbart odlingsområde där produktionen bedömts uppfylla kriterierna i kravet och där bedömningen verifierats av en oberoende tredje part. Exempelvis genom Plattformen för riskgrödors kriterier och process för icke-certifierade riskgrödor. (Segregated, Identity Preserved)
- Leverantörens egendecklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Uppföljning under avtalsperioden kan ske exempelvis genom stickprov vid ett eller flera tillfällen på den produkt/produkter där kravet har ställts.

Certifiering

Om kravet verifieras med en certifiering kan leverantören visa att produkten/produkterna uppfyller kraven genom att uppvisa bevis från foderföretag eller underleverantör med till exempel:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel;
 - RTRS (Round table on Sustainable Soy) principerna Identity Preserved, Segregated, Massbalance eller Credits/Book and Claim. Om principen för Credits/Book and Claim tillämpas kan ett intyg utfärdat från RTRS uppvisas där det framgår att motsvarande andel sojamjöl som använts i produktionen av animaliska livsmedel täcks av motsvarande mängd RTRS-krediter.
 - Pro Terra (Identity Preserved, Segregated)
 - Donau Soy/Europe Soy (Identity Preserved, Segregated)
- Dokumentation som visar att sojamjålet kommer från ett spårbart odlingsområde där produktionen bedömts uppfylla kriterierna i kravet och där bedömningen verifierats av en oberoende tredje part. Exempelvis genom Plattformen för riskgrödors kriterier och process för icke-certifierade riskgrödor. (Segregated, Identity Preserved)
- Leverantörens egendecklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Egendecklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om en egendecklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan används som bevis för kravet, säkerställ att den är verifierad av ett verifieringsorgan ackrediterat för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Hur kravet ska användas

Kravet omfattar konventionella livsmedel med animaliskt innehåll av kyckling, kalkon, ägg, gris, nöt, får och mjölk. För sammansatta produkter med ett lägre innehåll än 50% animalisk råvara kan marknadsstillgången variera inom olika produktgrupper. Det kan också vara resurskrävande för både köpare och säljare att följa upp. Utforska utbudet genom att göra en marknadsanalys.

[Marknadsanalys](#)

I kriteriet kan leverantören välja att uppfylla kravet med fysiskt spårbar soja, massbalans, genom köp av krediter eller en kombination av dessa. Krediter förekommer till exempel i RTRS certifieringssystem. En RTRS-kredit motsvarar ett ton certifierad soja. Organisationer som är villiga att stödja ansvarsfull sojaproduktion och/eller att balansera effekten av den soja som används i deras produkter kan förvärva RTRS-krediter. Systemet med handel av krediter har varit viktigt för att skynda på och öka förutsättningarna för omställningen mot mer hållbara produktionsmetoder av soja. Krediter kan också vara ett nödvändigt komplement när segregerade flöden av fodersoja inte går att säkerställa.

[Läs mer om RTRS-krediter](#)

Motiv

Soja är en näringsrik gröda med högt innehåll av bland annat protein, fett och aminosyror. Därför ingår soja ofta i foder till kyckling, värphöns, mjölkkor, gris, får, och kor. Sojamjöl utgör de största volymerna soja i foder, men även sojaolja och så kallade sojapresskakor förekommer i foder till djur.

Efterfrågan på fodersoja fortsätter att växa i takt med den ökande globala konsumtionen av kött och animaliska produkter¹. Stora områden känslig natur i Amazonas och Cerradon har redan skövats för att ge plats åt sojaodlingen. Det har en negativ påverkan på klimatet, den biologiska mångfalden och livsmiljön för lokalbefolkningen.

Genom att ställa hållbarhetskrav på den fodersoja som används vid animalieproduktion, kan offentliga köpare tillsammans med leverantörer och producenter medverka till att öka förutsättningarna för en mer ansvarsfull utveckling av sojaindustrin.

I Sverige finns Plattformen för riskgrödor, som lanserades i april 2022. Plattformen koordineras av ETI Sverige och plattformens medlemmar står bakom att genom branschöverskridande samverkan och gemensamt ansvarstagande bidra till en hållbar produktion och konsumtion av soja och andra riskgrödor. Liknande initiativ finns även i andra länder.

[Plattformen för riskgrödor](#)

I december 2022 enades EU-parlamentet om en ny förordning, den så kallade avskogningsförordningen. Den kommer att göra det obligatoriskt för företag att verifiera att varor som släpps ut på EU:s marknad inte har lett till avskogning. Lagen omfattar bland annat soja, palmolja, kakao och andra riskgrödor kopplade till avskogning. Vilka konsekvenser den ny lagen får för olika aktörer på marknaden är ännu inte helt känt. Lagen förväntas träda i kraft tidigast under andra halvan av 2024.

[Läs mer om avskogningsförordningen](#)

¹ [OECD-FAO Agricultural Outlook 2021-2030](#)

Mer hållbart producerad och segregerad fodersoja

Spjutspetskrav | Teknisk specifikation | KravID: 11528 (NYTT)

Huvuddelen av den soja som odlas globalt, används till djurfoder. Produktionen förväntas öka i takt med ökad efterfrågan på animaliska livsmedel. I många länder där soja odlas orsakar den storskaliga produktionen avskogning och har negativ påverkan på klimat, biologisk mångfald och omgivande samhälle. Kriteriet bidra till en mer hållbar produktion av soja och ökar spårbarheten.

Teknisk specifikation

Animaliska livsmedel ska komma från produktion där fodersojan¹, om den ingår i djurfodret, är producerad på ett sätt som minst omfattar följande:

- Implementerade rutiner som säkerställer att omvandling till odlingsmark inte orsakar avskogning eller skada på höga bevarandevärden. Utvärderingen av vad som utgör höga bevarandevärden kan göras i enlighet med High Conservation Value Approach², eller likvärdig utvärdering relevant för det geografiska området.
- Användning av växtskyddsmedel ska ske utifrån principerna för integrerat växtskydd (IPM³). Det innebär att förebygga växtskyddsproblem, bevaka skaderisken i odlingar/fält, behövsanpassa åtgärderna samt följa och utvärdera bekämpningsåtgärderna.

Det är tillräckligt att dokumentationen av fodersojans spårbarhet kan visas genom en särskilt leveranskedja (principen Identity Preserved eller Segregated).

¹ Med fodersoja avses sojamjöl. Sojaolja, sojapresskakor omfattas inte.

²High Conservation Value Approach, <https://hcvnetwork.org>

³IPM (Integrated Pest Management)

Integrerat växtskydd, IPM, handlar om en hållbar användning av växtskyddsmedel. Genom att kombinera olika typer av åtgärder bekämpas ogräs, svampsjukdomar och skadeinsekter i odlingen. [Växtskyddsåtgärder i din odling - Jordbruksverket.se](#)

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel;
 - RTRS (Round table of Sustainable Soy) Segregated eller Identity Preserved
 - Pro Terra, Segregated eller Identity Preserved
 - Donau Soy/Europe Soy, Segregated eller Identity Preserved
- Dokumentation som visar att sojamjölet kommer från ett spårbart odlingsområde där produktionen bedömts uppfylla kriterierna i kravet och där bedömningen verifierats av en oberoende tredje part. Exempelvis genom

Plattformen för riskgrödors kriterier och process för icke-certifierade riskgrödor.

- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Uppföljning under avtalsperioden kan ske exempelvis genom stickprov vid ett eller flera tillfällen på den produkt/produkter där kravet har ställts.

Certifiering

Om kravet verifieras med en certifiering kan leverantören visa att produkten/produkterna uppfyller kraven genom att uppvisa bevis från foderföretag eller underleverantör med till exempel:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel;
 - RTRS (Round table of Sustainable Soy) Segregated eller Identity Preserved
 - Pro Terra, Segregated eller Identity Preserved
 - Donau Soja/Europe Soy, Segregated eller Identity Preserved
- Dokumentation som visar att sojamjölet kommer från ett spårbart odlingsområde där produktionen bedömts uppfylla kriterierna i kravet och där bedömningen verifierats av en oberoende tredje part. Exempelvis genom Plattformen för riskgrödors kriterier och process för icke-certifierade riskgrödor.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om en egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan används som bevis för kravet, säkerställ att den är verifierad av ett verifieringsorgan ackrediterat för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Hur kravet ska användas

Kravet omfattar konventionella livsmedel med animaliskt innehåll av kyckling, kalkon, ägg, gris, nöt, får och mjölk. Marknadstillgången på produkter som uppfyller kriterier kan vara starkt begränsad inom vissa sortiment, särskilt för sammansatta produkter. Det kan också vara resurskrävande för både köpare och säljare att följa upp. Utforska utbudet genom att göra en marknadsanalys.

[Marknadsanalys](#)

Motiv

Soja är en näringsrik gröda med högt innehåll av bland annat protein, fett och aminosyror. Därför ingår soja ofta i foder till kyckling, värphöns, mjölkkor, gris, får, och kor. Sojamjöl är den största sojaprodukten i foder, men även sojaolja och sojaexpeller förekommer i foder till djur.

Efterfrågan på fodersoja fortsätter att växa i takt med den ökande globala konsumtionen av kött och animaliska produkter². Stora områden känslig natur i Amazonas och Cerradon har redan skövlats för att ge plats åt sojaodlingen. Det har en negativ påverkan på klimatet, den biologiska mångfalden och för livsmiljön för lokalbefolkningen.

Genom att ställa krav på att fodersojan är mer hållbart producerad och fysiskt spårbar, ökar transparensen i leverantörskedjan. Det är viktigt för att ytterligare kunna driva på en mer hållbar utveckling av sojaindustrin och bromsa avskogning och markomvandling.

I Sverige finns Plattformen för riskgrödor, som lanserades i April 2022. Plattformen koordineras av ETI Sverige och plattformens medlemmar står bakom att genom branschöverskridande samverkan och gemensamt ansvarstagande bidra till en hållbar produktion och konsumtion av soja och andra riskgrödor. Liknande initiativ finns även i andra länder.

[Plattformen för riskgrödor](#)

I december 2022 enades EU-parlamentet om en ny lag, den så kallad avskogningsförordningen. Den kommer att göra det obligatoriskt för företag att verifiera att varor som släpps ut på EU:s marknad inte har ledde till avskogning. Lagen omfattar bland annat palmolja, soja, kakao och andra riskgrödor kopplade till avskogning. Vilka konsekvenser den ny lagen får för olika aktörer på marknaden är ännu inte helt känt. Lagen förväntas träda i kraft tidigast under andra halvan av 2024.

[Läs mer om avskogningsförordningen](#)

² [OECD-FAO Agricultural Outlook 2021-2030](#)

Mer hållbart producerad palmolja i foder

Spjutspetskrav | Teknisk specifikation | KravID: 11395:1 (UPPDATERAT)

Palmolja som produceras i stor skala är förknippad med allvarliga risker för människor och miljö, som ökad avskogning och minskad biologisk mångfald. Kravet bidrar till att öka förutsättningarna för omställning mot en mer hållbar odling av oljepalm.

Kriterietext

Animaliska livsmedel ska komma från produktion där fetter från oljepalm¹, om det ingår i fodret, ska vara producerade på ett sätt som minst omfattar följande:

- Implementerade rutiner som säkerställer att omvandling till odlingsmark inte orsakar avskogning eller skada på höga bevarandevärden. Utvärderingen av vad som utgör höga bevarandevärden kan göras i enlighet med High Conservation Value Approach², eller likvärdig utvärdering relevant för det geografiska området
- Nyplantering av oljepalm på torvmark, får inte förekomma efter november 2018. Det gäller både existerande och nyutvecklade planteringar.
- Användning av växtskyddsmedel ska ske utifrån principerna för integrerat växtskydd (IPM³). Det innebär att förebygga växtskyddsproblem, bevaka skaderisken i odlingar/fält, behövsanpassa åtgärderna samt följa och utvärdera bekämpningsåtgärderna.

Det är tillräckligt att dokumentationen för spårbarhet av fetter från oljepalm kan visas genom principerna för krediter (Credits/Book and Claim).

¹ Med fetter från oljepalm avses palmoljederivat, palmkärnoljederivat och palmkärnexpeller.

²High Conservation Value Approach, <https://hcvnetwork.org>

³IPM (Integrated Pest Management) Integrerat växtskydd, IPM, handlar om en hållbar användning av växtskyddsmedel. Genom att kombinera olika typer av åtgärder bekämpas ogräs, svampsjukdomar och skadeinsekter i odlingen. [Växtskyddsåtgärder i din odling - Jordbruksverket.se](https://jordbruksverket.se)

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel RSPO. Om principen för Credits/Book and Claim tillämpas kan ett intyg utfärdat från RSPO uppvisas där det framgår att motsvarande andel fetter från palmolja som använts i produktionen av animaliska livsmedel täcks av motsvarande mängd RSPO-Independent Smallholder Credits. [Läs mer om RSPO-krediter.](#)
- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Uppföljning under avtalsperioden kan ske exempelvis genom stickprov vid ett eller flera tillfällen på den produkt/produkter där kravet har ställts.

Certifiering

Om kravet verifierats med en certifiering kan leverantören visa att produkten/produkterna uppfyller kraven genom att uppvisa eget bevis eller bevis från foderföretag eller underleverantör med till exempel:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel RSPO (Round table on Sustainable Palm Oil) principerna Identity Preserved, Segregated, Massbalance eller Credits/Book and Claim. Om principen för Credits/Book and Claim tillämpas kan ett intyg utfärdat från RSPO uppvisas där det framgår att motsvarande andel palmolja som använts i produktionen av animaliska livsmedel täcks av motsvarande mängd RSPO-Independent Smallholder Credits. [Läs mer om RSPO-krediter](#).
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om en egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan används som bevis för kravet, säkerställ att den är verifierad av ett verifieringsorgan ackrediterat för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard

Hur kravet ska användas

Kravet omfattar konventionella livsmedel med animaliskt innehåll av nöt, gris, lamm- och fårkött samt mjölk och mejeri. Marknadstillgången på produkter som uppfyller kriterier på spjutspetsnivå kan vara starkt begränsad, särskilt för sammansatta produkter. Det kan också vara resurskrävande för både köpare och säljare att följa upp. En marknadsanalys behöver säkerställa att tillgång finns innan kravet ställs.

[Marknadsanalys](#)

Motiv

Palmolja är en av världens viktigaste vegetabiliska olja. Restprodukter efter utvinning av palmolja och palmkärnolja används till djurfoder. Vanligast är olika derivat och så kallade expeller.

Palmoljan produceras framför allt i Indonesien och Malaysia där palmoljeplantagerna ofta är extremt storskaliga. Mer än en tredjedel av de nya plantager som anlagts i dessa områden under de senaste tjugo åren har skett på bekostnad av tropisk skog och med stor negativ påverkan på djur, växtlighet och människor³.

Det finns idag inga certifieringar med särskilda flöden för derivat och expeller på marknaden. Organisationer som är villiga att stödja ansvarsfull palmoljeproduktion och/eller balansera effekten av den palmolja som används i deras produkter kan

³ källa: Palmolja – Världsnaturfonden WWF).

förvärva exempelvis RSPO-krediter. Systemet med handel av krediter är ett verktyg för att skynda på och öka förutsättningarna för omställningen mot mer hållbara produktionsmetoder av oljepalm.

[Läs mer om RSPO-krediter](#)

I Sverige finns Plattformen för riskgrödor, som lanserades i april 2022. Plattformen koordineras av ETI Sverige och plattformens medlemmar står bakom att genom branschöverskridande samverkan och gemensamt ansvarstagande bidra till en hållbar produktion och konsumtion av palmolja och andra riskgrödor. Liknande initiativ finns även i andra länder.

[Plattformen för riskgrödor](#)

I december 2022 enades EU-parlamentet om en ny lag, den så kallad avskogningsförordningen. Den kommer att göra det obligatoriskt för företag att verifiera att varor som släpps ut på EU:s marknad inte har lett till avskogning. Lagen omfattar bland annat palmolja, soja, kakao och andra riskgrödor kopplade till avskogning. Vilka konsekvenser den ny lagen får för olika aktörer på marknaden är ännu inte helt känt. Lagen förväntas träda i kraft tidigast under andra halvan av 2024.

[Läs mer om avskogningsförordningen](#)

Palmoilja i livsmedel

Kriterierna ingår i produktgrupperna:

- [margarin och oljor](#)
- [matbröd och kaffebröd](#)

UTKAST

Mer hållbart producerad palmolja i livsmedel

Baskrav | Teknisk specifikation | KravID: 10886:1 (UPPDATERAT)

Palmolja som produceras i stor skala är förknippad med allvarliga risker för människor och miljö, som ökad avskogning och minskad biologisk mångfald. Kravet bidrar till att öka förutsättningarna för omställning mot en mer hållbar odling av oljepalm.

Kriterietext

Palmolja och/eller palmkärnolja, om det ingår i produkten, ska vara producerade på ett sätt som minst omfattar följande:

- Implementerade rutiner som säkerställer att omvandling till odlingsmark inte orsakar avskogning eller skada på höga bevarandevärden. Utvärderingen av vad som utgör höga bevarandevärden kan göras i enlighet med High Conservation Value Approach¹, eller likvärdig utvärdering relevant för det geografiska området
- Nyplantering av oljepalm på torvmark, får inte förekomma efter november 2018. Det gäller både existerande och nyutvecklade planteringar.
- Användning av växtskyddsmedel ska ske utifrån principerna för integrerat växtskydd (IPM²). Det innebär att förebygga växtskyddsproblem, bevaka skaderisken i odlingar/fält, behövsanpassa åtgärderna samt följa och utvärdera bekämpningsåtgärderna.

Det är tillräckligt att dokumentationen av palmoljans/palmkärnoljans spårbarhet kan visas genom en särskild leveranskedja (principen Identity Preserved eller Segregated) eller genom principerna för massbalans (principen Mass Balance), eller genom principerna för krediter (Credits/Book and Claim)

¹ High Conservation Value Approach, <https://hcvnetwork.org>

²IPM (Integrated Pest Management) Integrerat växtskydd, IPM, handlar om en hållbar användning av växtskyddsmedel. Genom att kombinera olika typer av åtgärder bekämpas ogräs, svampsjukdomar och skadeinsekter i odlingen. [Växtskyddsåtgärder i din odling - Jordbruksverket.se](https://jordbruksverket.se)

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel RSPO (Round table on Sustainable Palm Oil) principerna Identity Preserved, Segregated, Massbalance eller Credits/Book and Claim. Om principen för Credits/Book and Claim tillämpas kan ett intyg utfärdat från RSPO uppvisas där det framgår att motsvarande andel palmolja som använts i produktionen av livsmedlet täcks av motsvarande mängd RSPO-Independent Smallholder Credits. [Läs mer om RSPO-krediter.](#)
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Uppföljning under avtalsperioden kan ske exempelvis genom stickprov vid ett eller flera tillfällen på den produkt/produkter där kravet har ställts.

Certifiering

Om kravet verifierats med en certifiering kan leverantören visa att produkten/produkterna uppfyller kraven genom att uppvisa eget bevis eller bevis från underleverantör med till exempel:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel RSPO (Round table on Sustainable Palm Oil) principerna Identity Preserved, Segregated, Massbalance eller Credits/Book and Claim. Om principen för Credits/Book and Claim tillämpas kan ett intyg utfärdat från RSPO uppvisas där det framgår att motsvarande andel palmolja som använts i produktionen av animaliska livsmedel täcks av motsvarande mängd RSPO-Independent Smallholder Credits. [Läs mer om RSPO-krediter](#).
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om en egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan används som bevis för kravet, säkerställ att den är verifierad av ett verifieringsorgan ackrediterat för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard

Hur kravet ska användas

Kravet omfattar konventionella livsmedel som innehåller palmolja och/eller palmkärnolja, till exempel margarin, kakor och kaffebröd. I sammansatta produkter med ett lågt innehåll av palmolja och/eller palmkärnolja kan det vara mer resurskrävande för både köpare och säljare att följa upp. Gör en marknadsanalys för att utforska utbudet av produkter som kan leva upp till kravet.

[Marknadsanalys](#)

Motiv

Palmolja är en av världens viktigaste vegetabiliska olja. Palmolja används i väldigt många produkter, allt ifrån margarin, kakor och färdiglagad mat till tvål och kosmetika.

Palmoljan produceras framför allt i Indonesien och Malaysia där palmoljeplantagerna ofta är extremt storskaliga. Mer än en tredjedel av de nya plantager som anlagts i dessa områden under de senaste tjugo åren har skett på bekostnad av tropisk skog och med stor negativ påverkan på djur, växtlighet och människor. källa: Palmolja – Världsnaturfonden WWF).

Organisationer som är villiga att stödja ansvarsfull palmoljeproduktion och/eller balansera effekten av den palmolja som används i deras produkter kan förvärva exempelvis RSPO-krediter. Systemet med handel av krediter är ett verktyg för att skynda på och öka förutsättningarna för omställningen mot mer hållbara produktionsmetoder av oljepalm.

[Läs mer om RSPO-krediter](#)

I Sverige finns Plattformen för riskgrödor, som lanserades i april 2022. Plattformen koordineras av ETI Sverige och plattformens medlemmar står bakom att genom branschöverskridande samverkan och gemensamt ansvarstagande bidra till en hållbar produktion och konsumtion av palmolja och andra riskgrödor. Liknande initiativ finns även i andra länder.

[Plattformen för riskgrödor](#)

I december 2022 enades EU-parlamentet om en ny lag, den så kallad avskogningsförordningen. Den kommer att göra det obligatoriskt för företag att verifiera att varor som släpps ut på EU:s marknad inte har lett till avskogning. Lagen omfattar bland annat palmolja, soja, kakao och andra riskgrödor kopplade till avskogning. Vilka konsekvenser den ny lagen får för olika aktörer på marknaden är ännu inte helt känt. Lagen förväntas träda i kraft tidigast under andra halvan av 2024.

[Läs mer om avskogningsförordningen](#)

Mer hållbart producerad och segregerad palmolja i livsmedel

Avancerat krav | Teknisk specifikation | KravID: 11563 (UPPDATERAT, NYTT UNIKT KRAVID, TIDIGARE 10886 SPJUTSPETS)

Palmolja som produceras i stor skala är förknippad med allvarliga risker för människor och miljö, som ökad avskogning och minskad biologisk mångfald. Kravet bidrar till en mer ansvarsfull odling av oljepalm och ökad spårbarhet.

Kriterietext

Palmolja och/eller palmkärnolja, om det ingår i produkten, ska vara producerade på ett sätt som minst omfattar följande:

- Implementerade rutiner som säkerställer att omvandling till odlingsmark inte orsakar avskogning eller skada på höga bevarandevärden. Utvärderingen av vad som utgör höga bevarandevärden kan göras i enlighet med High Conservation Value Approach¹, eller likvärdig utvärdering relevant för det geografiska området
- Nyplantering av oljepalm på torvmark, får inte förekomma efter november 2018. Det gäller både existerande och nyutvecklade planteringar.
- Användning av växtskyddsmedel ska ske utifrån principerna för integrerat växtskydd (IPM²). Det innebär att förebygga växtskyddsproblem, bevaka skaderisken i odlingar/fält, behovsanpassa åtgärderna samt följa och utvärdera bekämpningsåtgärderna.

Det är tillräckligt att dokumentationen av palmoljans/palmkärnoljans spårbarhet kan visas genom en särskild leveranskedja (principen Identity Preserved eller Segregated).

¹High Conservation Value Approach, <https://hcvnetwork.org>

²IPM (Integrated Pest Management) Integrerat växtskydd, IPM, handlar om en hållbar användning av växtskyddsmedel. Genom att kombinera olika typer av åtgärder bekämpas ogräs, svampsjukdomar och skadeinsekter i odlingen. [Växtskyddsåtgärder i din odling - Jordbruksverket.se](#)

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel Roundtable On Sustainable Palm Oil (RSPO) Segregated eller Identity Preserved.
- Företagets egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Uppföljning under avtalsperioden kan ske exempelvis genom stickprov vid ett eller flera tillfällen på den produkt/produkter där kravet har ställts.

Certifiering

Om kravet verifierats med en certifiering kan leverantören visa att produkten/produkterna uppfyller kraven genom att uppvisa eget bevis eller bevis från underleverantör med till exempel:

- Giltigt licens/certifikat för märkning/certifiering som uppfyller kravet, till exempel Roundtable On Sustainable Palm Oil (RSPO) Segregated eller Identity Preserved.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om en egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan används som bevis för kravet, säkerställ att den är verifierad av ett verifieringsorgan ackrediterat för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard

Hur kravet ska användas

Kravet omfattar konventionella livsmedel som innehåller palmolja och/eller palmkärnolja, till exempel margarin, kakor och kaffebröd. I sammansatta produkter med ett lågt innehåll av palmolja och/eller palmkärnolja kan det vara mer resurskrävande för både köpare och säljare att följa upp. Gör en marknadsanalys för att utforska utbudet av produkter som kan leva upp till kravet.

[Marknadsanalys](#)

Kriteriet garanterar att den palmolja och/eller palmkärnolja som ingår i produkten är ansvarsfullt producerad och är spårbar genom en särskilda leveranskedja.

Motiv

Palmolja är en av världens viktigaste vegetabiliska olja. Palmolja används i väldigt många produkter, allt ifrån margarin, kakor och färdiglagad mat till tvål och kosmetika.

Palmoljan produceras framför allt i Indonesien och Malaysia där palmoljeplantagerna är extremt storskaliga. Mer än en tredjedel av de nya plantager som anlagts i dessa områden under de senaste tjugo åren har skett på bekostnad av tropisk skog och med stor negativ påverkan på djur, växtlighet och människor⁴.

Genom att ställa krav på att palmolja och/eller palmkärnolja i livsmedelsprodukter är spårbar ökar transparensen i leverantörskedjan. Det är viktigt för att ytterligare kunna driva på en mer hållbar utveckling av palmoljeindustrin och bromsa avskogning och markomvandling.

⁴ källa: Palmolja – Världsnaturfonden WWF.

I Sverige finns Plattformen för riskgrödor, som lanserades i april 2022. Plattformen koordineras av ETI Sverige och plattformens medlemmar står bakom att genom branschöverskridande samverkan och gemensamt ansvarstagande bidra till en hållbar produktion och konsumtion av palmolja och andra riskgrödor. Liknande initiativ finns även i andra länder.

[Plattformen för riskgrödor](#)

I december 2022 enades EU-parlamentet om en ny lag, den så kallad avskogningsförordningen. Den kommer att göra det obligatoriskt för företag att verifiera att varor som släpps ut på EU:s marknad inte har lett till avskogning. Lagen omfattar bland annat palmolja, soja, kakao och andra riskgrödor kopplade till avskogning. Vilka konsekvenser den nya lagen får för olika aktörer på marknaden är ännu inte helt känt. Lagen förväntas träda i kraft tidigast under andra halvan av 2024.

[Läs mer om avskogningsförordningen](#)